

Aan de gemeenteraad

datum	12 oktober 2021
behandeld door	M.J. van Houwelingen
ons kenmerk	2021-0138988
doorkiesnummer	078 - 770 6228
Onderwerp	Stand van zaken Transitie GRD

Geachte mevrouw, heer,

Voor het zomerreces bent u geïnformeerd over de uitwerking van de Uitgangspuntennotitie voor de nieuwe samenwerking Drechtsteden voor servicegemeente Dordrecht en over de voorbereiding van de tekst van de nieuwe GR Sociaal. In deze brief geven wij u informatie over de stappen die zijn gezet om te komen tot de nieuwe situatie per 1 januari 2022 en wat het vervolg is dit najaar. Deze informatie wordt op gelijksoortige wijze met alle gemeenteraden in de Drechtsteden gedeeld, hierbij zijn lokale accenten opgenomen.

Op 21 september heeft de informele raadsbijeenkomst 'Transitie GRD' plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst is door diverse sprekers een toelichting gegeven op respectievelijk '*regionale samenwerking en gemeenschappelijke regelingen*' (dhr. R. de Greef), '*transitie naar servicegemeente Dordrecht*' (mw. C. Koets en dhr. N. van Mourik) en de '*GR Sociaal*' (dhr. P. Naeije). De presentaties zijn bijgevoegd.

Wat hebben we gedaan

Voor de zomer hebben we in een intensief traject van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming met de colleges van de Drechtsteden een aantal constructieve gesprekken gevoerd over de vormgeving van de servicegemeente en de GR Sociaal. Daarbij zijn de onderwerpen transitiekosten en zeggenschap tot overeenstemming gebracht. Dat leidt ertoe dat de wijziging van de huidige GRD naar een GR Sociaal nu in procedure is gebracht en dat we de afspraken voor de servicegemeente uitwerken in twee overeenkomsten: een Samenwerkingsovereenkomst en een Afrondingsovereenkomst. Ook is gewerkt aan een nieuwe systematiek van dienstverlening die per 1 januari 2023 zal worden geëffectueerd en heeft besluitvorming plaatsgevonden in het arbeidsrechtelijk traject voor het betrokken personeel.

Waar wordt aan gewerkt

Wijziging GRD naar GR Sociaal

Het wijzigingsvoorstel voor de GRD naar een GR Sociaal is door het College van Dordrecht aan de overige deelnemende gemeenten voorgelegd. Het voorstel wordt nu binnen de andere gemeenten in besluitvorming gebracht.

Afspraken servicegemeente 2022-2026: de Samenwerkingsovereenkomst

De afspraken voor de dienstverlening 2022-2026 vinden juridische basis in de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten (de zogenaamde "lichte GR"). Op basis van deze GR moet voor de diensten die Dordrecht gaat verlenen met elke betrokken gemeente een zogenaamde uitwerkingsovereenkomst worden aangegaan. Deze noemen we vanaf nu de Samenwerkingsovereenkomst.

De Samenwerkingsovereenkomst bevat algemene afspraken voor onbepaalde tijd, conform de lichte GR, en concrete afspraken voor de periode van vier jaar op de taken die nu nog door de GRD worden uitgevoerd. Na twee jaar vindt een tussentijdse evaluatie plaats.

In de Samenwerkingsovereenkomst zijn onder andere de basisafspraken over de looptijd van de samenwerking, de kern en kwaliteit van de dienstverlening, de besturing en besluitvorming in de samenwerking en de financiële afspraken opgenomen. In de concrete afspraken zijn het overzicht van de dienstverlening (voor iedere dienstverlener een eigen bijlage) en waar nodig ook de prestatieafspraken opgenomen.

Met deze opbouw wordt een stevig fundament in de nieuwe samenwerking gelegd en blijft er ruimte voor flexibiliteit in de afname van de producten en diensten. De afspraken over de nieuwe systematiek van dienstverlening zijn nog niet helemaal uitgekristalliseerd. In december vindt de besluitvorming daarover plaats. De dan gemaakte afspraken zullen in het algemeen deel van de Samenwerkingsovereenkomst 2023 worden verwerkt.

Afspraken afronding overdracht taken van GRD naar Dordrecht: Afrondingsovereenkomst

De GRD houdt niet op te bestaan, maar ondergaat een forse wijziging. Het brede takenpakket in de ondersteuning van de gemeenten komt te vervallen en alleen de taken van de Sociale dienst blijven achter in de gemeenschappelijke regeling. De naam verandert van GR Drechtsteden naar GR Sociaal. De wijziging van de gemeenschappelijke regeling heeft effect op de balans. Activa, passiva en risico's worden, binnen alle wettelijke kaders, gedeeltelijk overgedragen naar de gemeente Dordrecht, zodat Dordrecht de taken uit de GRD met deze middelen kan uitvoeren. De activa, passiva en risico's die betrekking hebben op de taken van de Sociale dienst blijven achter in de gewijzigde GR. De Afrondingsovereenkomst (die wordt afgesloten tussen de 7 eigenaren van de GRD) regelt de uitwerking van de overdracht van activa, passiva en risico's.

In de Afrondingsovereenkomst zijn ook de eerder gemaakte afspraken over ontvlechtingkosten en de besparing in governance integraal opgenomen. Aansluitend zijn nog enkele afspraken voor de afwikkeling van het boekjaar 2021 en de overdracht van de archiefverantwoordelijkheden in de Afrondingsovereenkomst opgenomen.

Eind juni heeft de raad van Sliedrecht gevraagd om het voorstel ten aanzien van de risicoverdeling en verrekening van de kapitaalgoederen te concretiseren en de gevolgen voor de lokale gemeenten inzichtelijk te maken. En daarbij heldere afspraken te maken over het beheersen en het periodiek actualiseren van risico's door gemeente Dordrecht, de betrokkenheid van de gemeenten daarbij en de verantwoording op deze risico's. Hier zijn ook door uw raad opmerkingen over gemaakt.

Beide aspecten zijn verwerkt in de Afrondingsovereenkomst en de Samenwerkingsovereenkomst.

Ten aanzien van de risico's is in de uitwerking van de uitgangspuntennotitie opgenomen dat gemeenten hier gezamenlijk verantwoordelijk voor zijn. Wel is het zo dat Dordrecht op het merendeel van de risico's zal sturen en eventuele financiële knelpunten als gevolg van manifestatie ervan zal trachten op te lossen binnen de afspraken die in de overeenkomst zijn gemaakt. Daar waar dat uiteindelijk niet lukt en wijziging van de bijdragen noodzakelijk is, is instemming van de deelnemers en mogelijk lokale raden nodig.

Naast de risico's worden in de samenwerking van zeven gemeenten via de "lichte GR" de voordelen ook gedeeld via een afgesproken systematiek ("samen uit / samen thuis"). Het is daarbij goed om een scherp onderscheid te maken tussen de bestaande risico's die tot en met kalenderjaar 2021 (meerjarig) onderdeel zijn van de GRD-begroting en nieuwe (ontwikkelingen in) risico's van het kalenderjaar 2022. Besloten is dat als basis gehanteerd worden de beschreven risico's in de risicoparagraaf van de GRD-begroting 2022, plus eventuele aandachtspunten uit de *lawyers letter* die nu actueel is bij de jaarrekening 2020 van de GRD (uiteraard zonder de risico's in het sociale domein).

Planning voor de komende periode

In september en begin oktober zijn de overeenkomsten ambtelijk en bestuurlijk door de portefeuillehouders Middelen in het regionaal portefeuillehouders overleg en het Drechtstedenbestuur beoordeeld.

In de derde en vierde week van oktober worden individuele gesprekken met de gemeenten gepland om deze overeenkomsten te bespreken en te kijken waar specifieke vragen vanuit de gemeente zijn. Na 11 november worden de documenten in de besluitvormende vergaderingen ingebracht. Daarmee loopt de besluitvorming over de overeenkomsten gelijk op met de besluitvorming over de wijziging van de GR Drechtsteden in de gemeenteraden. Waarmee de wederzijdse afhankelijkheid tussen beide besluitvormingsprocessen nog eens wordt onderstreept.

We volgen nu een zorgvuldig proces waarbij elke gemeente ruimte heeft gehad om inbreng te leveren op de tekst voor de nieuwe GR Sociaal en nog heeft voor de twee overeenkomsten. Dat is ook noodzakelijk omdat vanaf het moment dat alle gemeenten hebben ingestemd met de conceptteksten, bij de definitieve besluitvorming eind dit jaar in colleges en raden uitsluitend nog kan worden ingestemd dan wel het voorstel kan worden verworpen. Inhoudelijk aanpassen van de tekst van de nieuwe GR Sociaal en/of de overeenkomsten is dan niet meer mogelijk, aangezien bij alle gemeenten de gelijke tekst ter besluitvorming voor moet liggen.

Tenslotte het proces van overgang van personeel van de GRD naar de gemeentelijke organisatie van Dordrecht. Met de vakorganisaties is eind juni overeenstemming bereikt over het Sociaal Plan. Op 19 juli is door GRD, gemeente Dordrecht en de vakorganisaties het Sociaal Plan voor de transitie GRD getekend. De personele gevolgen van de transitie zijn uitgewerkt in een Uitwerkingsplan waar de Bijzondere Ondernemingsraad Transitie positief op heeft geadviseerd. Begin september hebben het College van Dordrecht resp. het Drechtstedenbestuur dit plan vastgesteld.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris,

J.M. Ansems MSc

de waarnemend burgemeester,

mr. drs. A.M.M. Jetten

Bijlagen:

Presentaties (3) informele raadsbijeenkomst 'Transitie GRD' 21 september 2021

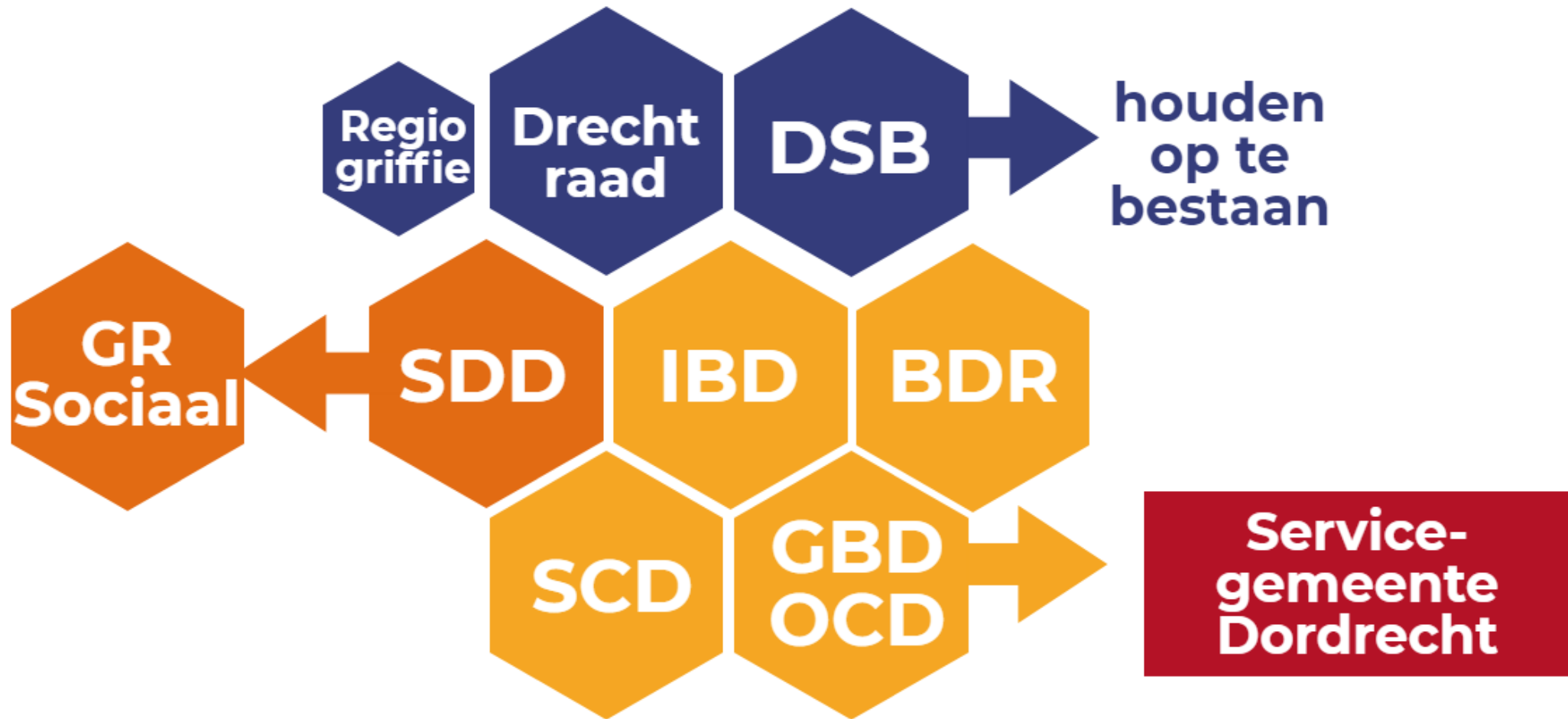
@RobGreef

Toekomstige vormgeving van de Drechtsteden

Rob de Greef

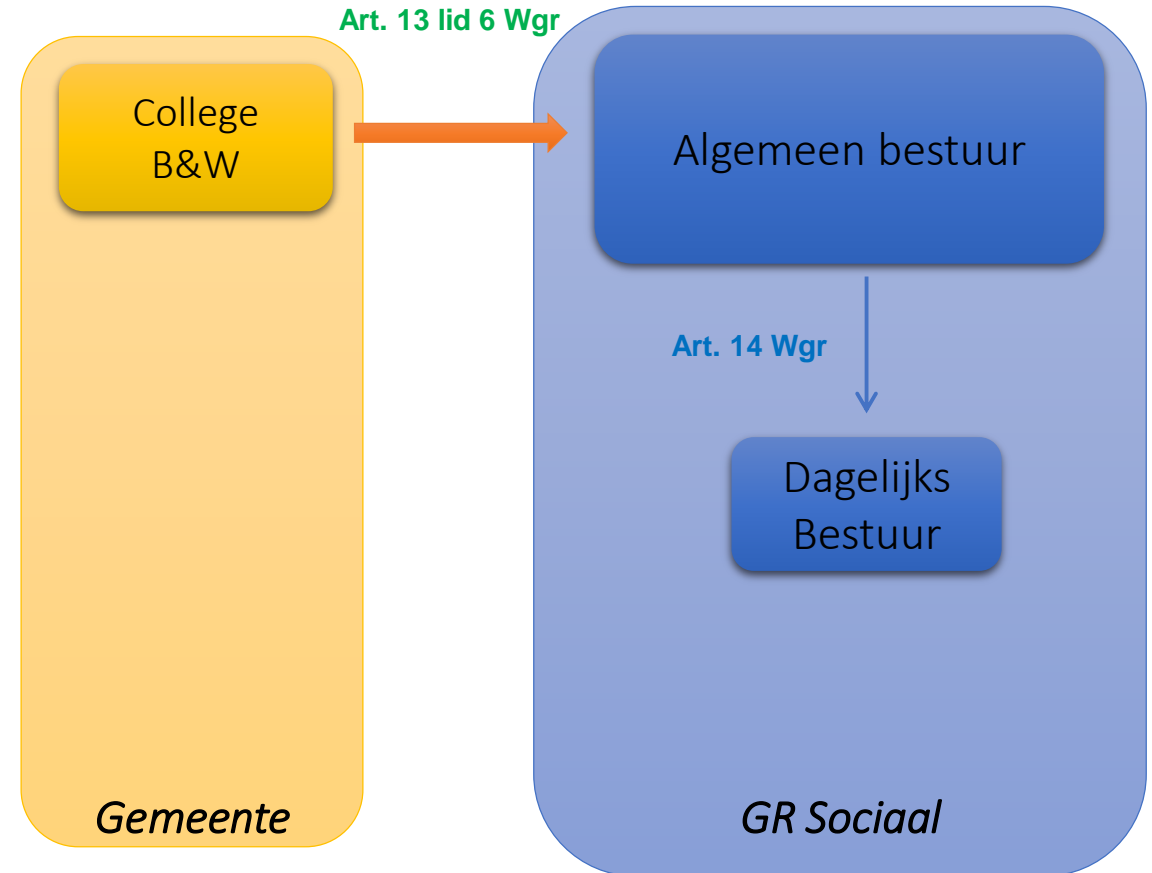
21 september 2021

De nieuwe samenwerking in beeld

GR Sociaal als collegeregeling

- Gemeenteraden geen deelnemer meer
 - Raadsbevoegdheden (verordenende bevoegdheden; kaderstellende plannen) kunnen *niet* aan SDD worden toegekend
 - Raadsleden niet meer in algemeen bestuur; benoeming door en uit het college
 - Dagelijks bestuur wordt aangewezen door en uit algemeen bestuur
 - Dagelijks bestuur mag geen meerderheid hebben in algemeen bestuur

Wat betekent dit nu voor u als raad?

De nieuwe GR heeft alleen **bevoegdheden van de colleges van B&W**, dus er worden **geen raadsbevoegdheden overgedragen**. Lokale raden gaan daarmee weer over de raadsbevoegdheden op het sociaal domein (primaat lokaal). Dat betekent dat de verordenende bevoegdheid bij de raad blijft, net als het vaststellen van kaderstellende plannen. Voorbeelden zijn:

- Beleidsplan schuldhelpverlening
- Verordening Werk & Inkomen
- Verordening persoonlijk minimabudget
- Beleidsplan Wmo
- Verordening Wmo

voor een samenwerkingsverband essentieel dat er enige mate van harmonisatie van beleid wordt bereikt, anders wordt de uitvoering te moeilijk en zullen eventuele schaalvoordelen verloren gaan

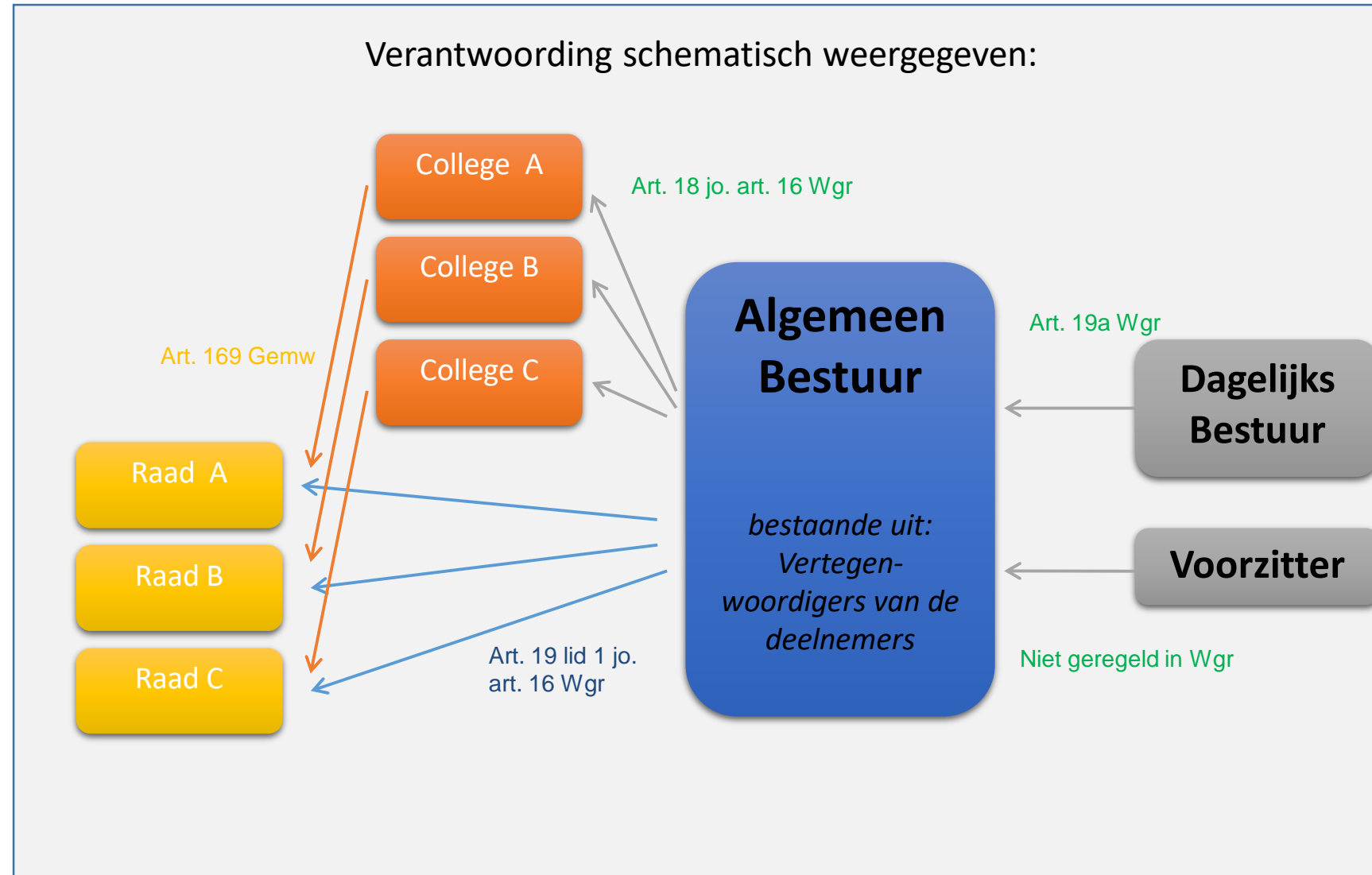
Wel inlichtingenplicht en verantwoording

• Inlichtingenplicht

- Dagelijks bestuur aan raad
- Voorzitter aan raad
- Algemeen bestuur aan raad
- Lid algemeen bestuur aan eigen college en raad
- College aan raad
- *Ook actieve plicht onder nieuwe wet*

• Verantwoording

- Dagelijks bestuur aan algemeen bestuur
- Algemeen bestuur aan niemand
- Leden algemeen bestuur aan eigen college
- College aan raad
- Leden algemeen bestuur aan eigen raad

Waar gaat de GR straks wel en niet over?

Wat is het verschil in meest simpele vorm?

Mandaat is de bevoegdheid om in naam van een ander te handelen, maar zonder de daarbij horende verantwoordelijkheid. Bij **mandaat** worden geen bevoegdheden overgedragen.

Rechtstreekse verantwoordelijkheid van het college

Delegeren daarentegen betekent wel het overdragen van bevoegdheden, inclusief de verantwoordelijkheid voor de uitoefening daarvan!

Indirecte verantwoordelijkheid van het college

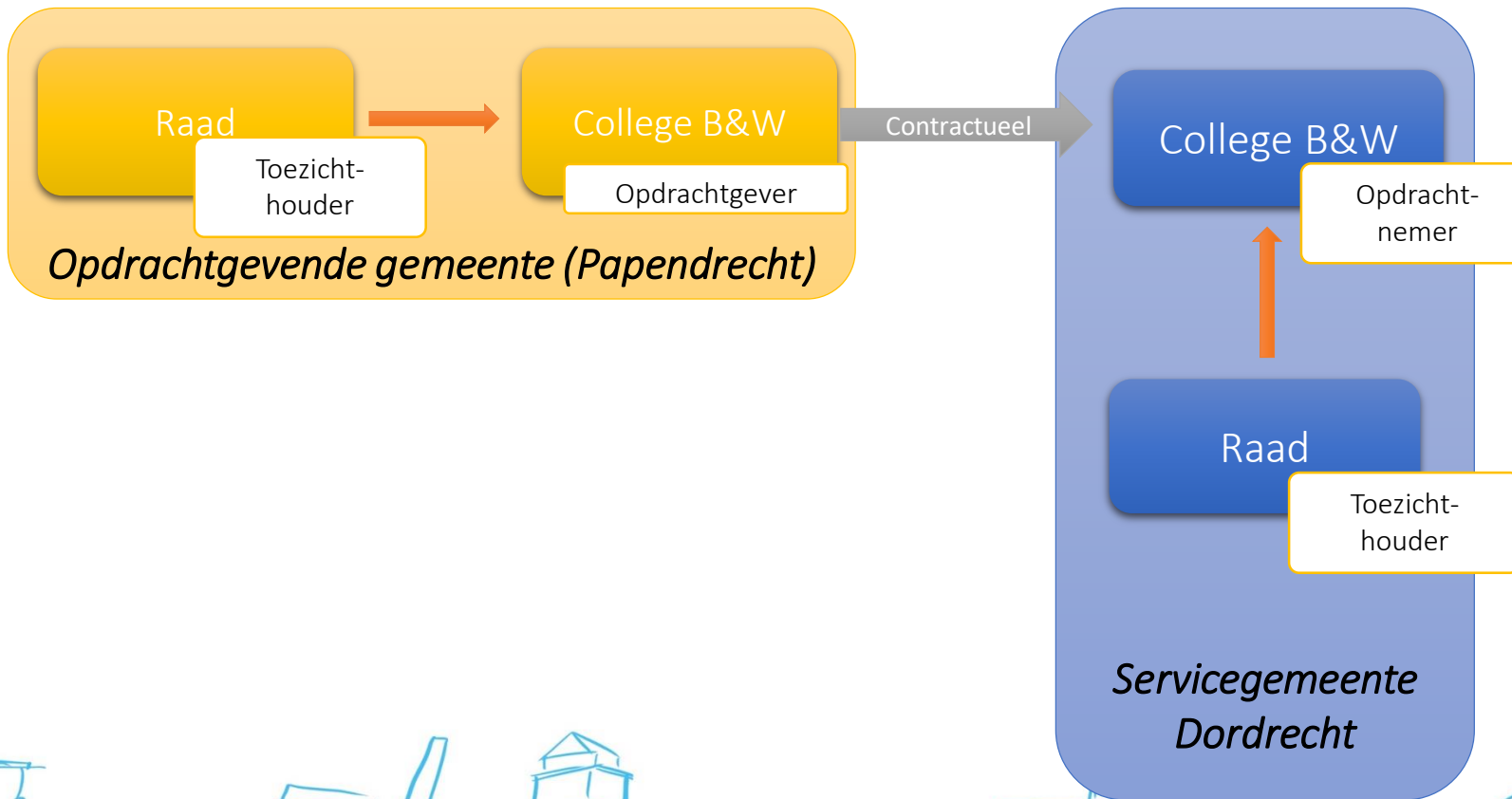
(verlengd lokaal bestuur)

Wat betekent verantwoordelijkheid?

- Mogelijkheid tot uitoefenen bevoegdheden
- Sturing op casusniveau (instructiemogelijkheid)
- Uitvoeringsverplichtingen
 - Klachtbehandeling, beslissen op bezwaarschriften, afdoen WOB-verzoeken, archivering, toegang tot GBA-V enz.
- Juridische aansprakelijkheid

Tot slot: wijziging van de Wgr

- Extra actieve rol raad bij wijzigingen gemeenschappelijke regeling
- Actieve informatieplicht bestuur
- Zienswijzen
- Inspraak bij de gemeenschappelijke regeling?
- Periodieke evaluatie
- Afspraken over uittreding
- Aanpassingen P&C-cyclus
- Actieve openbaarmaking in kader Wet open overheid

Nog vragen?

 www.cooperacion.nl of

 rob@cooperacion.nl

 06 – 23 16 86 02

 085 – 076 17 17

 <http://nl.linkedin.com/in/robdegreef>

 @RobGreef

Eén nieuwe regionale samenwerking, twee transities

*Gemeenteraad Papendrecht
21 september 2021*

De ambitie voor de Drechtsteden

Onze regio Drechtsteden, waar we:

- inhoud en resultaat voorop zetten
- intensief samenwerken op basis van vertrouwen en minder op basis van regels.
- elkaar versterken en kennen
- onze eigenheid inbrengen
- ons gezamenlijk profileren als dat nodig is
- samen profiteren van de omvang en kwaliteit van de grotere gemeente

Lokale en regionale uitwerking

- Wijziging van de regionale samenwerking
- Gericht op samenwerking én verbetering van lokaal/regionale verbindingen
 - Meervoudig lokale uitwerking van ruimtelijk-economische opgaven
 - Een sociale dienst met lokaal primaat (geen overdracht van raadsbevoegdheden)

Een hernieuwde samenwerking

- Nieuwe samenwerking via een servicegemeente
- Andere vorm van (“lichte”) gemeenschappelijke regeling als juridisch construct om **samen te werken**
- Op andere gebieden wordt al zo samengewerkt, zoals in Dienstverlening Drechtsteden
- Dordrecht verricht taken voor gemeente Papendrecht
- Uitgangspunten daarbij:
 - Partnerschap
 - Professionaliteit
 - Gericht op voortdurend verbeteren
 - Zakelijkheid als basis

Positie van de gemeenteraad

Wijziging van de GR-tekst

- Wijziging van tekst GR Drechtsteden
 - Alle GRD-taken eruit, behalve sociaal domein
 - GRD-taken (incl. personeel en activa/passiva) overgedragen aan Dordrecht
 - Nieuwe naam (van GR Drechtsteden naar GR Sociaal)
- Formeel treden uit gemeenteraden en burgemeesters (als bestuursorgaan) uit de GR Drechtsteden
- Alleen dan én unaniem kunnen de taken in de nieuwe samenwerking worden vormgegeven

Samenwerkingsovereenkomst

- College B&W sluit een **samenwerkingsovereenkomst** met Dordrecht op basis van de bestaande samenwerkingsvorm in de “lichte GR” (de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten, die sinds 2013 in de huidige vorm bestaat)
- In die samenwerkingsovereenkomst wordt geregeld:
 - Welke taken Dordrecht voor Papendrecht doet
 - Hoe Dordrecht die taken uitvoert
 - Welke kosten daarmee gemoeid zijn
 - Hoe taken verder ontwikkeld kunnen worden en hoe innovaties mogelijk gemaakt worden
 - Hoe gestuurd wordt en hoe verantwoording wordt afgelegd

Sturing door de raad

- Kaderstellend
 - Kadernota / begroting
- Controlerend (jaarrekening)
 - Wat is er bereikt?
 - Wat is daarvoor gedaan?
 - Wat heeft dat gekost?
- Verantwoording via het college B&W
- Geen overdracht van (raads)bevoegdheden aan Dordrecht
 - Primaat lokaal
- Ervaring van ontmoeten en onderling gesprek
 - kwartaalbijeenkomsten (eerste op 2 november)

Planning en proces

Een terugblik

- Lastig proces voor alle gemeenten
- Proces van geven en nemen
- Colleges inbreng gehad via bijv. **ontbijtsessies**
- Goede onderlinge gesprekken, waarin gesproken is over o.a.:
 - Ontvlechtungskosten
 - Stemverhoudingen in GR Sociaal
 - Verrekensystematiek in GR Sociaal
- Gebruik van BOB-methodiek, alle zeven gemeenten betrokken
- Geleid tot gewijzigde teksten en voorstellen

Waar staan we nu?

- **Besluitvorming**
 - Wijziging GR, uitwerking zienswijzen en ontbijtsessies in tekst en memorie juridische neerslag ontbijtsessie Service in afrondingsovereenkomst en samenwerkingsovereenkomst
- **Dienstverleningssystematiek**
 - ONS-D akkoord met de koers en richting
 - Denken in formules: basis, doorontwikkeling, innovatie; verder uitwerken
 - Ook nog partnerschap en zakelijkheid doordenken
 - Besluitvorming over de hoofdlijnen in december
- **Personeel**
 - Akkoord lokaal overleg en OR inrichtingsplan en plaatsing Bureau DS
 - Uitwerking formele aspecten en regelingen
 - Warm welkom
- **Ons Nieuwe Verhaal**

Wat komt er op de gemeenteraad af?

- Wijziging tekst gemeenschappelijke regeling (van GRD naar GRS)
 - Focus op het sociaal domein
 - Omzetting van Drechtraad en DSB naar een AB en DB

Wat komt er op het college B&W af?

- Wijziging tekst gemeenschappelijke regeling (van GRD naar GRS)
- Samenwerkingsovereenkomst (de gezamenlijke afspraken) (cf. art. 3 lid 5 Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten – de “lichte GR”) + bijlagen met daarin de afspraken over dienstverlening 2022-2026.
- Afrondingsovereenkomst (ontvlechtingkosten, overdracht activa en passiva (investeringen, risico's) en afronding boekjaar 2021)
- Individuele afstemming over de samenwerkingsovereenkomst en de afrondingsovereenkomst
- Dienstverleningsmodel 2023 e.v.

Bijlage 1 afspraken 2022-2026 bedrijfsvoering

Bijlage 2 afspraken 2022-2026 IBD

Bijlage 3 2022-2026 belastingen

Bijlage 4 afspraken 2022-2026 onderzoekcentrum

Samenwerkingsovereenkomst servicegemeente

Uitwerkingsovereenkomsten zoals Dienstverlening Drechtsteden, openbare verlichting, handhaving en marktmeester

Afrondingsovereenkomst GRD

Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten (de "lichte GR")

Integrale procesplanning

	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Wijzigingstekst GR Drechtsteden			Proces van wijziging			
Samenwerkingsovereenkomst			Beeldv.	Oordeelsv.	Besluitv.	
Afrondingsovereenkomst			Beeldv.	Oordeelsv.	Besluitv.	
Dienstverleningsmodel 2023 e.v.						
Individuele gesprekken gem.						

Ruimte voor
vragen en gesprek

Transitie GR Sociaal

21 september 2021

Agenda

1. Introductie en korte terugblik
2. Inbreng Papendrecht
3. Terugkoppeling dialoogsessies
→ Maatwerk en stemverhoudingen
4. Vervolgproces
5. Gelegenheid voor vragen

Korte terugblik en inbreng Papendrecht

- *Collegeconferenties (2020)*
- *Principebesluit 7 gemeenteraden (begin 2021)*
 - *Motie “Regio Drechtsteden democratisch en uitnodigend”*
- *Hoofdlijnennotitie GR Sociaal (april 2021) – Mijlpaal 1*
 - *Oproep raad o.a. realistische besluitvormingstermijnen*
- *Concept teksten en indienen zienswijze (juni 2021) – Mijlpaal 2*
 - *Over stemverhoudingen nog geen overeenstemming!*
 - *Amendement o.a. “na verkregen toestemming van alle raden”*

→ Richting mijlpaal 3: Besluitvorming over definitieve GR-tekst (najaar 2021)

Inbreng Papendrecht

- Motie → adviescommissie wordt mogelijk in GR-tekst en andere gemeente kunnen in toekomst (deels) toetreden.
- Besluitvormingstermijnen raad zijn in tekst GR verruimd
- Amendement Papendrecht “na verkregen toestemming alle raden” letterlijk verwerkt in GR tekst.

Dialogosessies

- Gesprekken tussen colleges over de verschillende discussiepunten.
 - Maatwerk
 - Stemverhoudingen
- Korte voorbereidingstijd en hoog tempo
- Uiteindelijke compromis (zie ook Raadsinformatiebrief 13 juli 2021)
- Reactie op alle zienswijzen ontvangen (augustus 2021)

- Colleges vragen komende periode toestemming aan eigen raad om gemeenschappelijke regeling aan te gaan.
- Colleges gaan (na toestemming raad) gemeenschappelijke regeling aan en deze treedt per 1-1-2022 in werking (mits alle colleges hebben ingestemd).
- AB en daaruit DB worden begin januari 2022 gevormd.
- Gemeenteraden ontvangen voorstel om in januari 2022 verordeningen vast te stellen (zonder inhoudelijke wijzigingen)
- In 2022: gesprek met raad over gewenste wijzigingen (lokaal), te beginnen met minimabeleid.

Gelegenheid voor (aanvullende) vragen